

Likabehandlingsplan

**för Virginska skolan
Övergripande riktlinjer**

Läsåret 2010/2011

Innehållsförteckning

Inledning	3
Organisationsmodell för Virginska skolan	3
Övergripande riktlinjer	4
Virginska skolans vision	5
Ansvarsområde	5
Rektor	
Lärare och övrig personal	
Elever	
Diskrimineringsgrunderna	6
Kön	
Etnisk tillhörighet	
Religion eller annan trosuppfattning	
Funktionshinder	
Sexuell läggning	
Könsöverskridande identitet eller uttryck	
Ålder	
Kränkande behandling	

Inledning

Normer är föreställningar, idéer och oskrivna regler som formar oss. Normer finns överallt, en del är skrivna och tydliga medan andra normer är oskrivna och lite luddiga. Vi anpassar oss till de flesta normerna utan att reflektera. Skolan är en plats som förmedlar olika normer vilket speglar samhällets värdegrund. Genom normer styrs våra tankar och handlingar in i banor av normalitet vilket innebär att normer kan leda till marginalisering och utanförskap.

Skolans verksamhet styrs av lagar, förordningar och föreskrifter på olika nivåer. Vi som arbetar i skolan ska arbeta främjande, förebyggande och åtgärdande för att varje elev ska känna sig trygg och utvecklas. Demokratiska värderingar ska genomsyra all verksamhet på skolan.

Likabehandlingsarbete handlar om att arbeta för en skola där diskriminering, trakasserier och kränkande behandling inte förekommer. Denna skolövergripande likabehandlingsplan ska förtydliga de ansvarsområden elever och personal har samt vilka planer varje program ska upprätta.

Arbetet med att upprätta en Likabehandlingsplan ska utgå från diskrimineringslagen och 14 a kap. skollagen.

Organisationsmodell för Virginska skolan

HELA SKOLAN

Har en övergripande Likabehandlingsplan som beskriver:

- Övergripande riktlinjer
- Ansvarsområden för personal och elever
- Riktlinjer för programmets arbete med likabehandlingsplanen samt plan för kränkande behandling

VARJE PROGRAM

Har en Likabehandlingsplan samt plan för kränkande behandling, där det framgår:

- Främjande arbete.
- Förebyggande arbete.
- Åtgärdande arbete
- Trygghetsgruppens medlemmar, arbetssätt och rutiner

Övergripande riktlinjer

Internationell nivå
FN:s Barnkonvention
Salamancadeklarationen

FN:s barnkonvention – 1989 antogs konventionen om barnens rättigheter och är en internationell lag gällande för alla barn och ungdomar upp till 18 år. Skolans arbete ska genomsyras av barnkonventionen.

Salamancadeklarationen – 1994 antogs deklarationen. Det är en överenskommelse om att elever i behov av särskilt stöd ska inkluderas i skolmiljön tillsammans med andra elever.

Artikel 2

Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3

Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barnet.

Artikel 12

Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör henne/honom. Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad.

Nationell nivå

Skollagen
Diskrimineringslagen
Arbetsmiljölagen
LPF 94
Gymnasieförordningen
Programsmål
Kursplan

Skollagen (1985:1100) – lagen anger övergripande mål för utbildningen i skolan samt övergripande riktlinjer för hur skolans verksamhet skall utformas. 14 a kap. Åtgärder mot kränkande behandling.

Diskrimineringslagen (2008:567) Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter – killar och tjejer och oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.

Arbetsmiljölagen – lagens uppgift är att förebygga ohälsa och olycksfall samt verka för en god arbetsmiljö.

LPF 94 – är indelad i två avsnitt, skolans värdegrund och uppgifter samt mål och riktlinjer.

Gymnasieförordningen – bestämmelser om gymnasieskolan utöver vad som förskrivs i skollagen.

Programsmål – varje nationellt program i gymnasieskolan har ett programsmål som ger en beskrivning av programmet.

Kursmål – anger vilka kurser som ingår i ett ämne och mot vilka mål undervisningen ska sträva mot.

Sammanfattar hur politikerna vill att skolan ska utformas för att nå de nationella målen.

Lokal nivå
Örebro kommuns skolplan
2008 - 2011

Skol nivå

Likabehandlingsplan
Arbetsrutiner och dokumentation när elever riskerar att inte nå kunskapsmålen
Ordningsregler

se vår hemsida

Virginska skolans vision

På Virginska skolan blir alla elever sedda och respekterade för den de är. Virginska skolan har en trygg lärandemiljö där ingen skall känna sig kränkt eller diskriminerad. Här får alla möjligheter att utveckla sina kunskaper och växa som människa.

Ansvarsområde

Rektor:

- Ska i förebyggande syfte se till att en kartläggning och analys utifrån diskrimineringsgrunderna och kränkande behandling, görs årligen, för att få kännedom om vilka förbättringsområden som finns på programmet.
- Varje år tillsammans med elever och lärare, utvärdera och revidera de förbättringsområden programmet arbetat med.
- Vid kännedom om att diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling förekommer, se till att utredning görs, åtgärder vidtas och dokumenteras.
- Anpassa organisationen i ett främjande perspektiv för eleverna vid schemaläggning, lokalanvändning och schemabrytande aktiviteter.
- Ansvarar för ordningsregler arbetas fram tillsammans med personal och elever.

Lärare och övrig personal:

- Ta del av och följa likbehandlingsplanen.
- Reflektera och ifrågasätta de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sitt förhållningssätt.
- Vidta åtgärder om någon elev upplever sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt.

Elever:

- Uppvisa ett förhållningssätt mot andra elever och vuxna som främjar en god anda och inlärningsmiljö.
- Om någon elev upplever sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt kan han/hon vända sig till någon av följande:
  - Mentor
  - Lärare
  - Rektor
  - Elevvårdsteam
  - Trygghetsgruppen
  - Elevskyddsombud
  - Huvudskyddsombud

Ordförklaring

Främjande arbete: Utgår från skolans uppdrag att verka för demokratiska värderingar, mänskliga rättigheter, likabehandling och trygghet som en naturlig del i det vardagliga arbetet.

Förebyggande arbete: Att eliminera ev. riskfaktorer som framkommit genom analys av den årliga kartläggningen.

Åtgärdande arbete: När personal får vetskap om att en elev har utsatts för diskriminering, trassering eller kränkande behandling ska åtgärder vidtas omedelbart.

Diskrimineringsgrunderna

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter – tjejer som killar och oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller ålder.

Exempel på vad diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Kön: Gun vill göra sin praktik på en målerifirma vilket hon blir avrådd från med argumentet – Det är för hårt arbete för en tjej. (diskriminering)

Etnisk tillhörighet: Siv är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Siv MVG, då svenska inte är hennes modersmål. (diskriminering)

Religion eller annan trosuppfattning: Ada är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. (trakasserier)

Funktionshinder: Knut, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar sin plats flera gånger under lektionen. En dag klarar inte läraren av situationen utan skickar hem Knut med orden. – Du är inte tillräckligt mogen för att gå på gymnasiet. (diskriminering och trakasserier)

Sexuell läggning: Några elever på skolan brukar vara elaka mot Otto på många olika sätt. Oftast kallar de honom ”jävla böj” och säger att han är ”tjejig”. (trakasserier)

Könsöverskridande identitet eller uttryck: Erling blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. (trakasserier)

Ålder: Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad pga detta. (trakasserier)

Kränkande behandling: Olga blir ofta kontaktad via msn av elever på skolan. Där kallar de henne ”pucko” och ”tjockis”, de har lagt ut bilder av Olga på facebook. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.

Ordförklaring

Direkt diskriminering: Att en elev missgynnas kopplat till diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering: Att alla elever på skolan behandlas lika, trots olika förutsättningar.

Trakasserier: Att en elev kränks utifrån diskrimineringsgrunderna.

Kränkande behandling: Kränkning av en elevs värdighet som saknar koppling till en diskrimineringsgrund.

Ovanstående text är hämtad ur ”Förebygga diskriminering och kränkande behandling, främja likabehandling” från DO, BEO & skolinspektionen. 2009

Likabehandlingsplan på programmen

Enligt lag ska skolan upprätta två för likabehandlingsplaner.

- en likabehandlingsplan enligt 3 kap. 16§ diskrimineringslagen
- en plan mot kränkande behandling enligt 14a kap. 8§ skollagen

I det praktiska arbetet får vi sammanföra de båda planerna till ett dokument. Det är en fördel att sammanföra dem eftersom det finns många beröringspunkter. Programmet väljer sedan om de kallar den ”likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling” eller bara ”planen”.

Eleverna på respektive program ska ges möjlighet att vara delaktiga och kunna påverka arbetet med planen. Varje år ska planen utvärderas och revideras.

Planen ska innehålla följande punkter:

Främjande arbete

Beskriv hur verksamheten ska vara och vad som görs för att upplevas som en plats där alla respekteras och känner sig trygga i det dagliga arbetet.

Förebyggande arbete

Gör en kartläggning av verksamheten och analysera resultaten, det blir grunden för det förebyggande arbetet. De förbättringsområdena som framkommer ska under kommande läsår vara utgångspunkt och som formuleras till konkreta och utvärderingsbara mål.

Åtgärdande arbete

Beskriv verksamhetens rutiner när det finns misstankar eller om det upptäcks att en elev har blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Det är alltid den utsatte eleven som avgör om ett beteende eller en handling är oönskad eller kränkande. Eleven har rätt att få stöd och hjälp när han/hon känner sig kränkt. Elevers upplevelser av kränkningar får inte avfärdas.

- **Utreda:** Utredningen ska omfatta både den som blivit utsatt och den/de som påstås ha utövat kränkningarna. Enskilda samtal förs av en person från trygghetsgruppen för att få en uppfattning om vad som hänt och hur situationen kan förändras. Information om situationen ska meddelas rektor, som också avgör om en anmälan till polis ska göras.
- **Åtgärda:** Åtgärder ska grundas på utredning om vad som skett i det enskilda fallet och bör som regel riktas till så väl den elev som blivit utsatt som den/de utövat kränkningen. Åtgärderna ska vara både kort och långsiktiga.
- **Följa upp:** De överenskomna åtgärderna följs upp genom samtal med samtliga berörda personer.
- **Dokumentera.** Samtal och åtgärder dokumenteras på kommunens blanketter.” ”Utredning i ärende om kränkande behandling” och ”Tjänsteanteckningar”.

Om en personal har kränkt en elev är det alltid rektor som är ansvarig för utredning och åtgärder.

Trygghetsgrupp

Beskriv trygghetsgruppens arbetssätt och rutiner samt vilka medlemmarna är och hur elever och föräldrar kan nå dem.

Läs mer

Genom kunskap och insikt får vi en ökad förståelse för vårt uppdrag.

- Skolverkets allmänna råd 2009 ”För att främja likabehandling och förebygga diskriminering och kränkande behandling.
- Do, BEO&Skolinspektionen ”Förebygga diskriminering och kränkande behandling, främja likabehandling”.
- Skolinspektionen kvalitetsgranskning rapport 2010:1 ”Skolors arbete vid trakasserier och kränkande behandling”.
- www.do.se
- www.skolinspektionen.se/sv.beo

Virginska skolan 20100326

Eva Söderman och Marie Liljenbrand-Skog